

KUHU MINNA, TEATED, KUULUTUSED

Vabariigi aastapäeva kontsert kooli saalis

Esmaspäeval, 23. veebruaril kell 18.00
Esinevad Emmaste kooli lapsed.
Oodatud kõik vallakodanikud!

Külaselts MUHV kutsub

Vabariigi aastapäeva ja vastlapäeva tähistama

Teisipäeval, 24. veebruaril kell 12.00
Harju tuuliku juures. Halva ilma korral tegevused
Valgu seltsimajas.

Korraldab Külaselts MUHV, info tel. 5691 2640

Hiiumaa Ametikool annab teada:

Veebruaris ja märtsis toimuvad
täiskasvanute tasuta tööalased koolitused:
* Vene keel müüjatele – 24 tundi, 10 õpikohta.
24.,25.02 ja 4., 5., 11., 12.03 algusega kell 12.30
Suuremõisa lossis.
* Interneti kasutamine ja e-teenused algajatele – 16 tundi,
12 õpikohta,
algus 17.03 kell 10.00 Hiiumaa Ametikooli õppehoones.
* Mesiniku algkursus – 24 tundi, 10 õpikohta,
algus 21., 22.03. Suuremõisa lossis.

Koolitusi toetab Euroopa Sotsiaalfond ja Haridus-ja
Teadusministeerium.
Info taiendope@hak.edu.ee, tel. 46 93 183, 5626 7636 Ruth
Lille.

SÕRU MUUSEUM

Sõru muuseumi galeriis kuni 29. märtsini 2009:

„Admiral Adam Johann von Krusenstern.
Maailmareis 1803-1806”

Tartu Ülikooli Ajaloo Muuseumi rändnäitus, kuraator Terje
Lõbu.

Võimalik tellida haridusprogramm koos filmi
"Spe Fretus-Lootusele tuginedes" vaatamisega.

„Läänemere sadamad”

Balti mere kultuuripärandi rahvusvahelise töögrupi
plakatinäitus.

Projektijuht Kate Newland, Stavangeri meremuuseum,
Norra.

Kujundaja Pawel Malkowski, Poola Meremuuseum.
Korraldaja Eesti Meremuuseum.

Muuseum on avatud

K-P 11.00 -16.00

Tel. 46 95 408

Üleriigiline Maapäev

Toimub Tartumaal 7. -9.08.2009

Osaleda soovijail palume teatada 1. märtsiks 2009

Tel. 5691 2640 Heli Üksik.

MTÜ Ühendus Kodukant Hiiumaa

MTÜ Hiiukala teatab

Emmaste valla piirkondlik strateegiakoosolek

toimub reedel, 27. veebruaril kell 18.00 Sõru muuseumis.

Oodatud on nii liikmed kui ka teised teemast huvitatud.

Lisainfo: tuuli@hiiumaa.ee, tel. 5111 723 ja

www.hiiukala.hiiumaa.ee

MTÜ Hiidlaste Koostöökogu annab teada:

Alustes 28. jaanuarist algas Eesti maaelu arengukava 2007-
2013 Leader meetme rakendamise raames projektitaotluste
vastuvõtmine järgmistele meetmetele:

MEEDE 1 Ühistegevuse toetamine

MEEDE 2 Projektide ettevalmistamise toetus

MEEDE 6 Elukeskkonna investeringud

**Meetmed on avatud 28. jaanuarist kuni 6. märtsini k.a.
kella 17.00-ni.**

Meetmete kirjeldused, taotlusvormid ja taotlemise kord on
avaldatud Hiidlaste Koostöökogu koduleheküljel rubriigis
Abiks taotlejale.

Projektitaotlusi võetakse vastu: elektrooniliselt e-mailile
ilmi@kogu.hiiumaa.ee või tuua aadressil MTÜ Hiidlaste
Koostöökogu, Tuba 26, Vabrikuväljak 1, Kärda.
Info ja nõustamine samal aadressil, tel. 46 22807 e-post
reet@kogu.hiiumaa.ee, ilmi@kogu.hiiumaa.ee

OSALEGE KIRJANDUSVÕISTLUSEL!

Hiiu Maavalitsus ja Hiiumaa Loovisikute

Vabaühendus HiKu kuulutavad välja

**I üleriigilise hiidlaste kirjandusvõistluse
tähtajaga 1. märts 2009.**

Osa võivad võtta kõik kirjutamishuvilised alates 15.
eluaastast

meilt ja mujalt. Mahu - ja zanripiiranguid ei ole. Tööd saata
meili-aadressile hiiukunst@gmail.com, tava- või
käsipostiga saata

või tuua kohvikusse "Gahwa" Põllu tn. 3 Kärda. Töid
hindab

asjatundjate zürii. **Tulemused kuulutatakse välja ja
parimaid
autasustatakse 20. märtsil.**

DETSEMBRI JA JAANUARI VOLIKOGU KOOSOLEKUTE INFO

Detsember

Eelmise aasta viimane vallavolikogu istung toimus
neljapäeval, 18.detsembril. Olulisemaks päevakorrapunktiks oli
Emmaste valla olulise ruumilise mõjuga objekti (Emmaste
tuuleelektrijaam) asukohavaliku üldplaneeringu
teemaplaneeringu ja planeeringu keskkonnamõju strateegilise
hindamise algatamine. Taotleja (AS Raunisaar) taotlus vastas
kehtivatele nõuetele ja seadusjärgne alus taotluse
tagasilükkamiseks puudus. Järgnevalt sõlmib vallavalitsus juba
lepingud planeerijate ja keskkonnamõju hindajatega ning
protsess algab. Planeerimisprotsess peab välja selgitama, kas
taotleja soov rajada tuuleelektrijaam Emmastesse on võimalik
soovitud mahus, vähendatud mahus või ei ole see üldse
võimalik. Oluline selles protsessis on rahva osalemine ja
aktiivsus planeerimisprotsessis – eriti kõigil planeerimise
avalikel koosolekutel. Planeeringu kehtestamine on võimalik
planeeringuvaidluste puudumisel. See tähendab, et
huvitatud/õigustatud osapooled on jõudnud üksmeelele.

Järgnevalt kinnitati Emmaste Põhikooli arengukava
2008-2010 õppeaastaks ja kinnitati Tohvri Hooldekodus 2-
kohalise toa üksi kasutamisel lisanduv kuumaks 4500 krooni.
Veel kinnitati Emmaste valla eelarvest kultuuri-, spordi-,
külaelu- ja noorsootöölase tegevuse toetamise ja premeerimise
kord. Loetletud valdkondades tegutsejatel on nüüd rahalise
toetuse taotlemine projektipõhine ja teemaga saab tutvuda valla
koduleheküljel.

Maaga seotud teemadest kinnitati maamaksumäär
2009.aastaks ja see jäi 2008.aasta tasemele. Veel kehtestati
Külakülas asuva Rängu kinnistu ja Emmastes Ollima kuuri
kinnistu detailplaneeringud, jagati Padu kinnistu Vanamõisa
külas ning otsustati vallale osta 2 teejuppi Emmaste-Mõisa
kergliiklusteest ja lubati AS Elion Ettevõtetel paigaldada Leisu
koolimaja kinnistule maasisene sidekaabel.

Otsustuskorras otsustati võõrandada Lepiku külas asuv
Peetri kinnistu lähtudes kinnisvarahindaja määratud väärtusest.
Viimaseks teemaks oli valla 2009.a.eelarve esimene lugemine,
mis peamiselt oli probleemide tutvustamine. Jahenevas
majanduses väheneb maksutulude laekumine valda aga samas
suureneb riigi surve valla eelarvekuludele.

Jaauar

Neljapäeval, 29.jaanuaril toimus selle aasta esimene
vallavolikogu istung. Nagu ikka, andis esmalt vallavanem hr.Tiit
Veersalu ülevaate viimase aja sündmustest valla elus.
Vallavanema poolt märgiti ära Riigikogu asespikri hr.Jüri Ratase
ja veel kahe Riigikogu liikme pr.Kadri Simsoni ja hr.Kalle
Laaneti jõulueelne visiit Emmastesse. Jõulude ajal on juba
aastaid rahaliselt toetatud meie noori, kes õpivad mandril,

makstes neile 500 krooni nn koduskäimise raha. Möödunud
jõulude ajal sai nimetatud toetust 51 noort. Järgnevalt peatus
vallavanem tuulepargi teemal. Volikogu poolt algatati detsembris
teemaplaneering koos keskkonnamõjude hindamisega. Tänaeni
on aga järgnevad tegevused (leping teemaplaneeringu ja
keskkonnamõju koostajaga) vallavalitsuse poolt sõlmimata. Valla
initsiatiivil toimus 13.jaanuaril rahvarohke kohtumine tuuleparki
soovivate äriestega. Koosolekul said osalejad vastuseid oma
küsimustele ja kindlasti tekkis juurde palju uusi küsimusi. Jätkeb
Emmaste spordisaali remont ja valminud on Emmaste
noortekeskuse projekt. Peagi võib välja kuulutada noortekeskuse
(lagunenud hooned vana pastoraadi juures) ehituse riigihanke, et
alustada ehitustöödega.

Päevakorrapunktidest esimene oli kooli ja lasteaia
töötajate palgakorraldus käesoleval aastal. Nende palk tõuseb
mitu protsenti ja seda 50 % ulatuses riigi toel. Samas ei ole
käesolev aasta rahaliselt lihtne riigile ja loomulikult ka vallale.
Arvestatavalt vähenevad valla tulud - kui inimesed kaotavad töö
või langeb palk, siis langeb ka valda laekuv tulumaksuosa.
Oluliselt on vähenenud ka riigi erinevad eraldised valla
eelarvesse. Selles olukorras peavad valla kulutused olema
äärmiselt otstarbekad. Esimese regulatsioonina otsustas volikogu
kehtestada lasteaia kohatasu. Hiiumaa omavalitsustest ainsana
see Emmastes puudus ja vaadates lasteaia reaalselt kasutust, siis
nii mõnigi laps jõuab lasteaeda vaid 3-5-7 korda kuus aga mitte
igal tööpäeval. Osad lapsed aga ootavad jätkuvalt järjekorras.
Kohatasu suuruseks kuus kehtestati 2% alampalgast, mis
käesoleval aastal on 90 krooni. Väljatöötamisel on kooli
huvialaringide õppetasu kehtestamine.

Enam aega volikogu istungist kulus valla käesoleva aasta eelarve
arutelule. Vähenenud tulude (üksikisiku tulumaksu võimalik
vähenemine on 9%) juures tuli ka kulusid tublisti vähendada.
Heade aega lõppu saavad tunda paraku kõik valla allasutused ja
mitte ainult tegevuskulude osas vaid ka osadest töötajatest tuleb
loobuda. Ametikohti vähendati vallamajaski: nüüdsest on maa- ja

ehitusnõuniku, kultuurinõuniku ja keskkonnanõuniku ametikohad vaid poolekohalised. Volikogu personalikulusid vähendati enam kui pool. Vallavalitsus jätkab tööd eelarve tasakaalustamisega, et see järgmisel volikogu istungil juba seadustada.

Järgnevalt andis volikogu nime ja sihtotstarbe 15 maaüksusele vallas ja kehtestas Hindu külas asuva Rünka kinnistu detailplaneeringu. Seejärel kanti ette lastepäevakodu volikogupoolse detsembrikuus toimunud revideerimise tulemused. Lasteaia töö hinnati seaduslikuks ja tulemuslikuks. Varasemal raamatukogu revideerimisel leiti mõnede regulatsioonide puudumine ja nüüd kinnitaski volikogu raamatukogu kasutamise eeskirjad ja teavikute (raamatute) mahakandmise ja müügi korra.

Koosoleku viimase teemana arutati valla poolt mitu aastat tagasi endise piimakombinaadi müügil ostjale pandud kohustuste täitmist ning nende tänast otstarbekust muutunud majandussituatsioonis. Kohustustest on täidetud lammustööd, täitmata on hoonete fassaadide korrastus ning mustkatttega tee rajamine kiriku suunas. Volikogu leidis, et need kohustused on jätkuvalt vajalikud, kuid mõistlik oleks piisavalt pikk uus tähtaeg. Ettevõtja peaks täna kulutama oma raha töökohtade loomisele aga mitte maja värvimisele.

Jüri Lauter volikogu esimees

EMMASTE VALLAVALITSUSE 2008.AASTA DETSEMBRI JA 2009.AASTA JAANUARI KUU ISTUNGITEL VASTUVÕETUD KORRALDUSTEST

Kinnitati maa maksustamishinna akte:

nr. 4431 - 4555

Lõpetati õigusvastaselt võõrandatud maa tagastamismenetlus:

Tüllil nr.43 talu maade osas Tiitu Onu, Kalle-Koito Onno ja Maimo Loonurm'e avalduse alusel

Siimu nr. 12 maade osas Elvi Kaik'ile, kes ei ole teatanud vajalike toimingute alustamise ega tähtaja pikendamise soovist

Nõmme nr. A-108 maade osas Ludmilla Pork'i pärija Liivi Loit ei ole teatanud vajalike toimingute alustamise ega tähtaja pikendamise soovist.

Anti soodustusi 2009.aasta maamaksu tasumisel:

elamumaa osas 100% vabastus 22-le eakale ja osaline 24-le pensionärile.

Nõustuti kinnistu jagamisega, määrati kohanimi ja sihtotstarve

riigile taotletavate maaüksuste osas Sepaste, Jausa, Õngu, Harju ja Kuusiku külas, kokku 15 maaüksust

Mati Nurs'ile kuuluv Ränga kinnistu Külakülas viieks kinnistuks

Jüri Preobraženski'le kuuluv Preo 2 kinnistu Jausa külas kolmeteistkümneks ja Preo 2 kuueks kinnistuks, sihtotstarbega elamumaa

Muudeti kinnistu piire ja pindala vastavalt katastritoimikule:

Õngu küla Jõeääre maaüksus

Moodustati Emmaste valla alaealiste komisjon:

kinnitati komisjoni koosseis: Rait Laatsit, Külli Tintse,

Kaie Lauter, Avo Kail, Liia Rull (esimees), Kristel Kivioja (sekretär), Krista Leisberg (volikogu esindaja).

Määrati hooldaja kahele isikule tema avalduse alusel.

Algati detailplaneering:

Niidi kinnistul Õngu külas

Emmaste Ambulatooriumi kinnistul Emmaste külas

Kaivi kinnistul Laartsa külas.

Võeti vastu ja avalikustati detailplaneeringuid:

Jausa küla Heina kinnistu planeering

Nurste küla Teeristi kinnistu planeering

Hindu küla Rünka kinnistu planeering

Haldi küla Haldi kinnistu planeering

Vaba põllumajandus- ja metsamaa erastamiseks kinnitati maaüksused:

Teo ja Rabaka Kõmmuselja külas Elar Piil'ile

Põrsaku Külama külas UÜ-le KARELLI

KOLMKÜMMEND PÖLDU

Rõmli Külama külas UÜ-le KARELLI HANSU

PÖLLUD

Rõmlimetsa Külama külas UÜ-le METSAPERE-

PÄRNA MAAD

Väljastati projekteerimistingimused:

OÜ-le Elekman Sepaste külas Sepaste kinnistu

liitumiseks

Eraldati rahalisi vahendeid:

toimetulekutoetuseks detsembris 9-le, jaanuaris 8-le

taotlejale

täiendavateks sotsiaaltoetusteks riigieelarve vahenditest

detsembris 10-le taotlejale

riikliku lapsehoiuteenuse vahenditest detsembris 2-le,

jaanuaris ühele teenuseosutajale

vallaelarve sotsiaalhoolekandevahenditest detsembris 8-

le, jaanuaris 6-le taotlejale

sünnitoetusteks seoses lapse sünniga või 1 kuni 5 -

aastaseks saamisega detsembris 6-le, jaanuaris 6-le perele.

kahele eakale vallakodanikule juubeliks

kultuuriürituste vahenditest MTÜ Ühendus Kodukant

Hiiumaa'le aastalõpupeo korralduskuludeks

reservfondist Emmaste Spordiklubile projekti "Spordime

iga ilmaga" kaasfinantseeringuks

Esitati eelnõud volikogule:

15 maaüksuse nime, aadressi ja sihtotstarbe määramine

Emmaste Põhikooli ja Emmaste Lasteaia õpetajate

töötasustamise alused

Emmaste valla lasteaia rahastamisel vanemapoolse

osalustasu määra ja kasutamise korra kehtestamine

Emmaste valla raamatukogude kasutamise eeskiri

Emmaste valla raamatukogude teavikute tasuta

võõrandamise ja müügi kord

Aimi Pruul vallasekretär

ÕNNITLEME VEEBRUARI- JA

MÄRTSIKUU SÜNNIPÄEVALAPSI!

On vahest küll kahju, kuid tunneme ikka, et küpsemalt elu on suurem ja rikkam.

Hing eal ei või öelda, et kunagi enam ei tuleks veel miskit, mis senisest kenam, sest rõõmud ei lõpe ja ennast ei peida - on targal ja kogenul lihtsam neid leida!

Juubilarid

50 16.02 Rita Jõesaar
04.02 Raivo Luukas

55 22.02 Sirje Nukari
02.03 Anu Tõkke
20.03 Arne Kiibus
26.03 Vello Vara

60 25.02 Ülo Muda
27.02 Peeter Põld
04.03 Inge Trauser
23.03 Elve Post

70 26.02 Anne-Liis Kotkas
14.02 Arvo Õun
11.03 Heinar Proode

75 20.02 Aasa Masenkova

80 21.03 Lehte Väärtnõu

85 19.02 Armilda Lemkova

90 30.03 Melanie Nellis

Eakad sünnipäevalapsed

81 11.02 Veelia-Lisette Post
81 06.03 Senja Kail
81 20.03 Aasa Harjak
84 17.02 Arnold Jõelett
86 04.02 Alma Põld
86 24.02 Amilde Vähejaus
87 16.03 Marfnella Jaakson
88 16.03 Paavo Johannes Nukari
89 29.02 Linda Leonida Jaanisk
94 22.02 Öie Nilsson

PÖÖRDUMINE: Kogume töötute lugusid

Hää inimene, aeg on Teie jaoks raske. Aga rahvatarkus ütleb: jagatud mure on poole väiksem. Ja hättasattunud teavad: teinekord on abiks seegi, kui teate, et teistel on samasugused probleemid. Ning murest pääsenud tõdevad: just samasuguste probleemidega inimestelt leiab kõige paremini häid lahendusi.

Nii olemegi algatanud töötute lugude kogumise. Kui soovite, on Teil võimalus panna kirja kõik, mis südamel. Kuidas töötuks jäite, mida töötuna tunnete, kuidas Teie elu on muutunud, kuidas Teid on koheldud, kust olete leidnud, kust loodate leida abi.

Kui soovite, garanteerime anonüümsuse, kuid meie peaksime siiski Teie pärisnime ja kontakte teadma.

Teie lood on oodatud aadressil Eesti Päevalehe esindus, Tallinna 15, Rakvere, 44306. Elektronpost: , telefon 32 – 23487, Rein Sikk. Sealt saab ka täiendavat infot.

Teie lugude põhjal valmivad Eesti Päevalehte artiklid. Teie lugudest õpib Tööturuamet, kuidas inimesi paremini aidata. Teie lood jäävad meie ajalukku, Eesti Rahva Muuseumi kogudesse, õpetuseks ja teadmiseks tulevastele põlvedele.

Lugupidamisega, edu soovides ja koostööle lootes:

Eesti Päevaleht, Tööturuamet, Eesti Rahva Muuseum

Kurg toonud

*Väikestest jälgedest algavad teed,
allikaist algavad jõgede veed ...*

Kevin Laiva

26.11.2008

Mänspe küla

Dora Maria Käär

09.12.2008

Sinima küla

Eva Lisl Freiman

06.12.2008

Riidaküla

Manalateele läinud ...

*Iga lahkumine on raske,
iga teeesaatmine kurb ...*

Toomas Luup

26.08.1951 – 18.12.2008

Emmaste küla

Siiras kaastunne lähedastele!

KOOS OLI TORE

Juba teist korda kogunesid Harju küla elanikud ja nende külalised vana-aasta öösel üheskoos vana aastat ära saatma ja uut vastu võtma. Seekord oli meid koos üle viiekümne inimese ja üheskoos korraldataud ilutulestik kestis üle 20 minuti. Siinkohal tahaks tänada neid peresid, kes enne aastanumbri vahetumist võtsid vaevaks laua ja teleri tagant tõusta, et üheskoos uut aastat vastu võtta. Suur tänu ka Rätsepa, Männi, Jürna ja Antsu talude peredele, kes hoolitsesid ilutulestiku eest!

Kõigi kohalolnute nimel **Heli Üksik** - külavanem

KÜLASELTS MUHVI TEGEMISTEST

Alates septembrist on Valgu seltsimaja avatud laupäeviti kella 10.00 - 15.00 ja maja hoiame lahti vabatahtliku tööna seltsi liikmete poolt. Novembri lõpuks paigaldasime majja eas kohaliku omaalgatuse programmi ja valla abiga õhksoojuspumba, mis hoiab maja ühtlaselt soojana. Detsembris toimus jõulukaunistuste ja geelküünalde tegemise kursus.

31. jaanuaril oli meil külas Emmaste valla näitetrupi EMSI viieliikmeline esindus. Vaatasime fotosid ja kuulasime põnevaid lugusid trupi tuuritamisest ja esinemisest nii Hiiumaal kui mujal. Janno ja Henn esitasid meeleoluka sketši „Poissmehed“. Istusime ühises kohvilauas, lahendasime viktoriiniküsimusi ja rääkisime tulevikuplaanidest. Kuigi meid oli kohal vähevoitu, võib üritust lugeda kordaläinuks.

24. veebruaril aga tähistame vabariigi aastapäeva ja vastlapäeva üritusega Harju tuuliku juures. Oodatud on kõik valla inimesed teeme väikese matka Harju külas, lume korral laseme liugu, mängime rahvamänge ja sööme hernesuppi.

Kevade poole on kavas meisterdada ehteid fimosavist ja õppida digifotograafiat. Seltsimajas saab taas kududa kaltsuvaipa, kangas on üles loodud ja meeter maksab 12.- Infot seltsimaja külastamise või edaspidiste tegemiste kohta saab valla kodulehelt, Heli Üksiku käest vallamajast või Eike Soomsalu käest raamatukogust.

Heli Üksik MUHVI juhatuse liige

MÕNED OLULISED MUUDATUSED

1. AMETNIKE TÖÖAEGADEST

Alates 1. märtsist on osade vallamaja ametnike töökoormusi vähendatud, mis toob kaasa muudatused ka nende tööajaks. Maa-ja ehitus-, keskkonna- ning kultuurinõunik töötavad edasipidi 0,5 koormusega. Et aga teenused oleksid vallakodanikele endiselt kättesaadavad, saab edaspidi nimetatud ametnike poole pöörduda kas teatud kindlatel nädalapäevadel ja kellaaegadel või eelnevalt telefoniteel kokku leppides.

Maa-ja ehitusnõunik

Pilvi Post E-R 9.00 - 13.00

Keskkonnanõunik

Siim Saarnak kokkuleppel tel. 52 99422

Kultuurinõunik

Margit Kääramees T, 9.00-17.30, muudel aegadel kokkuleppel tel. 52 44820

Kuna asi on uus, siis võivad siin ette tulla muudatused, millest anname aegsasti teada valla kodulehekülje kaudu. Teiste ametnike vastuvõtuajad ei muutu. Alati saab infot juurde küsida vallamajast tel. 46 22444.

3. MUUDEST TEENUSTEST

Kodulehekülje kaudu oleme juba teavitanud, et **vallamajas ei toimu enam metsaspetsialisti vastuvõttu.** Alates 1. veebruarist 2009 on moodustatud Keskkonnaamet, mille Hiiu-Saare-Lääne regiooni Hiiumaa kontori kontaktandmed on: tel. 46 36 820, e-mail hiiu@keskkonnaamet.ee, postiaadress Kõrgessaare mnt. 18, Kärkla 92412. Nendelt kontaktidelt saate küsida infot.

Alates 1. jaanuarist 2009 ei ole Hiiumaal enam arhiivitöötajat, **meid teenindavad Lääne Maa-Arhiivi töötajad**, kes käivad siin **iga kuu esimesel kolmapäeval 13.00 - 15.00.** Nende poole saab pöörduda kõigi arhiivindust puudutavate teemadega. Vahepealsel ajal võib kasutada ühenduse saamiseks telefoni nr. 47 55647, faksi nr. 47 56246 või e-maili laane@ra.ee. Lääne Maa-Arhiiv asub aadressil Lihula mnt. 22, Haapsalu 90510. Täpsemat infot saab koduleheküljelt www.ra.ee/laanemaa

3. VALLALEHE ILMUMISEST

Oleme saanud palju rahulolevat tagasisidet vallalehe sisu ja ülesehituse kohta, kuid rasked ajad vajavad ka siin kulutuste ülevaatamist. Vallaleht jätkab kindlasti ilmumist niikaua kui see vähegi võimalik on ja siin saavad kaasa aidata ka vallakodanikud.

Ühe kokkuhoiukohana näeme ilmumise sageduse muutmist, senise 10 korra asemel vastavalt materjalide kogunemise vajadusele, kuid mitte harvem kui korra kvartalis. Vahepealsel ajal saab operatiivsemalt infot valla kodulehekülje kaudu ja vallamaja helistades.

Teiseks on vallakodanike poolt tulnud ettepanek selgitada vajadus, kui paljud inimesed tänapäeval soovivad lehte paber kandjal ja kui paljud oleksid nõus edaspidi sellest loobuma ning lehte lugema elektrooniliselt valla koduleheküljelt. Mida aeg edasi, seda enam on info edastamine muutumas internetipõhiseks ja äkki tõesti ei vajata seda paberil, mis hiljem tuleb niikuinii minema visata. **Palume kõigil, kes soovivad loobuda vallalehe paberversioonist anda teada hiljemalt 10. märtsiks vallamajja sekretäri kätte tel. 46 22 444.** Ka väike kokkuhoid on kokkuhoid ja väikestest piiskadest moodustub lõpuks suur meri.

Margit Kääramees kultuurinõunik

EMMASTE VALLA RAHVASTIK SEISUGA VABARIIGI AASTAPÄEV TULEKUL 01.01.2009

Hea vallakodanik! 2008. aastast räägime kui möödunud, on ju 2009.a. kestnud juba üle kuu aja.

Valla elanike arv 2006. aasta alguseks oli 1408; 2007 1415, 2008 - 1416 ja seisuga 01.01.2009 1410. Nii on elanike arv viimastel aastatel püsinud suhteliselt stabiilsena.

Rõõmu teeb, et 2008.aastal sündis koguni 20 uut vallakodanikku. Selle tulemusega oli Emmaste vald maakonnas ainus, kus loomulik iive positiivne!

Erki, Juss, Joosep, Kristo, Kevin, Marten (2), Oliver, Sander, Tobias - 10 poissi ja Dora Maria, Ene, Eva Lisl, Hanna, Heleri, Laura Liisa, Liisu, Lisandra, Maria Elisabeth, Nora Eliise 10 tüdrukut. Teatavasti kehtib meil nimeseadus ja lapsevanem päris oma suva järgi nime panna ei saagi. Eesnimi peab vastama eesti keele õigekirjutuse reeglitele ja võõrkeelne eesnimi vastava keele reeglitele. Õnneks on meie lapsevanemad olnud nime valikul arukad ja ühtki nimevalikut pole vaidlustatud kui nimeseadusega vastuolus olevat.

Manalateele läks 15 vallakodanikku: 8 naist ja 7 meest. Vanuse järgi: vanim mees oli 88, noorim 44. Üllatuslikult olid aga kõik lahkunud naised üle 80 aasta vanused (vanim 87, noorim 82)! Keskmise eluiga kujunes möödunud aastal lahkunud naistel väga kõrgeks, lausa 83,8 eluaastat, meestel 69,8 eluaastat.

Sünnid, surmad (20 ja 15) annavad positiivse loomuliku iibe +5.

Rändesaldo on järgmine: aasta jooksul saabus valda 55 uut elanikku, lahkus 66, tuleb -11. Teatavasti elab vallas inimesi, kes kahjuks ei ole end rahvastikuregistris määratlenud Emmaste valla kodanikena. Tuletan siinjuures meelde, et nemad saavad kohaliku omavalitsuse valimistel valida oma ametliku, mitte tegeliku elukoha kandidaatide vahel.

2009.aasta on alanud rahulikult. Rahvatarkus ütleb, et tibusid loetakse sügisel. Tore, kui on, mida lugeda!

Aimi Pruul vallasekretär

TEADE VABADE PÕLLUMAJANDUSMAADE KASUTUSVALDUSESSE ANDMISE KOHTA

Emmaste Vallavalitsus avalikustab alates 26.jaanuarist kuni 27.veebruarini 2009.a. vabade põllumajandusmaade plaanid koos maaüksuste registreerimise lehega. Plaanide ja registreerimise lehega saab tutvuda Emmaste vallamaja maakorralduse toas tööpäevadel kl. 9.00 - 12.00 ja 13.00 - 16.00.

Avaldusi vabade põllumajandusmaade kasutusvaldusesse seadmiseks saab esitada Emmaste Vallavalitsusele 02. märtsist kuni 06. aprillini 2009.a.

Avaldusele tuleb lisada füüsilise isiku puhul äriregistri A-kaardi koopia ja passi või ID kaardi koopia ning juriidilise isiku puhul B-kaardi koopia. Täiendavat informatsiooni saab vallamaja maakorralduse toast või tel. 46 22 445

Pilvi Post maanõunik

Käes on veebruar ja juba paari nädala pärast, 24. veebruaril, peab meie väike vabariik taas sünnipäeva, sedakorda siis juba 91-st.

Meie vallas on väljakujunenud traditsioonilised aastapäeva tähistamise üritused.

23. veebruari ennelõunal toimub vallavanema vastuvõtt lasteaia lõpetajatele, kus lapsed tutvuvad vallamaja tööga ja arutlevad koos vallavanemaga erinevatel teemadel. Sama päeva õhtul toimub valla laste kontsert vallakodanikele, kus kuulda-näha saab nii tantsu, muusikat kui sõnalist osa.

Külaselts MUHV kutsub 24. veebruaril kõiki vallakodanikke koos Vabariigi aastapäevaga tähistama ka vastlapäeva. Seekord on plaanis kogu üritus viia läbi vabas õhus - saada kokku Harju tuuliku juures. Tõeliselt halva ilma korral toimuvad tegevused väiksemas mahus Valgu seltsimajas.

Kui me möödunud aastal tähistasime Eesti Vabariigi 90. sünnipäeva, tervitasid Eestit hiidlaste nimel just Emmaste noored – koolilapsed moodustasid Sõru sadamas numbri 90, mängis noorteansambel The Filler ja lõpuks luges Kertu Lehtsaar kauni omaloomingulise luuletuse. Siinkohal meenutamiseks Kertu luuletus taas:

EESTIMAA

Mu Eesti üsna väike riik,
kuid aardeid palju leida siit:
suur meri, metsad, oma keel
ja Eesti pere rõõmus meel.

Meil puuduvad küll lõvid, puumad,
kuid talv on meil ja suved kuumad.
Savanne pole, kuid mis sest!
Me rõõmu saame kevadest.
Suur aare on ka sügiskuld
ja meie väikse Eesti muld.

Mind uhkeks teeb me laulukaar,
mu oma armas kodusaar,
me loodus, loomad, linnud ka,
nii hea, et elan Eestimaal!

PALJU ÕNNE KÕIGILE VABARIIGI AASTAPÄEVA PUHUL!

Margit Kääramees kultuurinõunik

MUUSEUMIS SAAB VAADATA FILMI MERESÕIDU AJALOOST

Sõru muuseumis saab vaadata ajaloolist dokumentaalfilmi meresõiduajaloost, mis täiendab vaatamiseks olevat näitust admiral Adam Johann von Krusensterni elust. Näitus ja film sobivad tutvumiseks nii lastele kui täiskasvanutele.

Admiral Adam Johann von Krusensterni näitust Sõru muuseumis on aktiivselt külastanud Emmaste põhikooli 9., 8., 7. ja 4. klassi õpilased koos oma õpetajate Maris Vetsi ja Merje Kikasega ning Käina gümnaasiumi 6. klass õpetaja Anu Maaseliga. Õpilased arutlesid sellelt näituselt saadud info põhjal meresõidu olude, võimaluste, ohtude ja nende isiksuse omaduste üle, mida meresõit nõuab. Vaadati ka rohkete asjalike kommentaaridega 2008. aastal valminud filmi "Spe Fretus- Lootusele tuginedes". Film räägib Eestist pärit meresõitja ja teadlase, Hagudi mõisas 1770.

aastal sündinud Krusensterni huvitavast ja seiklusrikkast elust. Dokumentaalfilmi teksti esitab Raivo Järvi. Tuntud ajaloolased Urmas Dresen, Jüri Kuuskemaa, David Vseviov ja Erki Tammiksaar aitavad vaatajal lahti mõtestada olukordi ja aega, milles Krusenstern elas. Film kestab üle ühe tunni.

Kutsun Sõru muuseumisse filmi vaatama ja näitust külastama ka valla täiskasvanute ühendusi, et sellega oma tegevust mitmekesistada! Teile sobiva filmivaatamisaja saab kokku leppida kolmapäevast pühapäevani kella 11-16 telefonil 46 95 408. Olete oodatud!

Helve Russak muuseumi direktor

PUUETEGA INIMESTE TOETUSED

Puue on inimese anatoomilise, füsioloogilise või psüühilise struktuuri või funktsiooni kaotus või kõrvalekalle,

mis koostoimes erinevate suhtumuslike ja keskkondlike takistustega tõkestab ühiskonnaelus osalemist teistega

võrdsetel alustel. Riik maksab puudega inimestele sotsiaaltoetusi, kui puudega inimesel on oma puude tõttu

lisakulutusi, näiteks on vaja abivahendeid, hooldust, rehabilitatsiooni või on lisakulutused seotud transpordi, töötamise või õppimisega. Sotsiaaltoetusi saab taotleda elukohajärgsest pensioniametist.

Puudega lapse ja vanaduspensioniealiste inimeste sotsiaaltoetused sõltuvad puude raskusastmest, mis määratakse inimesele olenevalt terviseseisundist, tegevusvõimest, elukeskkonnast, kõrvalabi, juhendamise või järeல்valve vajadusest ja puudest tingitud lisakuludest.

Puude raskusastmeid on kolm: sügav, raske ja keskmine puue. **Lapsel** (kuni 16-aastasel lapsel) tuvastatakse puude raskusaste lähtuvalt kõrvalabi, juhendamise või järeல்valve vajadusest

järgmiselt:
sügav, kui inimene vajab ööpäevaringselt pidevat kõrvalabi, juhendamist või järeல்valvet;
raske, kui inimene vajab igal ööpäeval kõrvalabi, juhendamist või järeல்valvet;

keskmine, kui inimene vajab regulaarset kõrvalabi või juhendamist väljaspool oma elamiskohta vähemalt korra nädalas.
Tööealisel inimesel (16-aastasel kuni vanaduspensioniealisel inimesel) tuvastatakse puude raskusaste lähtuvalt igapäevasest tegutsemis- ja ühiskonnaelus osalemise piirangutest järgmiselt:

sügav, kui inimese igapäevane tegutsemine või ühiskonnaelus osalemine on täielikult takistatud;

raske, kui inimese igapäevane tegutsemine või ühiskonnaelus osalemine on piiratud;

keskmine, kui inimese igapäevases tegutsemises või ühiskonnaelus osalemises esineb raskusi.

Puude raskusastme ja puudest tulenevate lisakulude tuvastamiseks tuleb inimesel täita vormikohane ekspertiisitaotlus. Taotluse vorm on kättesaadav pensioniametis, kus vajadusel klienditeenindaja abistab inimest taotluse täitmisel või Sotsiaalkindlustusameti kodulehel rubriigis blanketid/ekspertiisi blanketid. Kui inimene taotluse täitmisega iseseisvalt toime ei tule ja tal ei ole võimalik minna pensioniameti klienditeenindusse, võib taotluse täita ka puuet taotleva inimese pereliige, hooldaja, sotsiaaltöötaja või keegi muu abistaja.

Puudega lapse toetust makstakse kuni 16-aastasele puudega lapsele puudest tingitud lisakulude hüvitamiseks ja rehabilitatsiooniplaanis ettenähtud tegevusteks. Keskmise puudega lapse toetus on **1080** krooni ning raske ja sügava puudega lapse toetus **1260** krooni kuus.

Puudega tööealise inimese toetust saadakse alates 16 eluaastast kuni vanaduspensioniiikka jõudmiseni. Kui puude raskusaste on määratud enne 2008. aasta 1. oktoobrit, on see keskmise puude korral 260 krooni, raske puude korral 560 krooni ja sügava puude korral 840 krooni kuus. Alates 1. oktoobrist 2008. a ei sõltu puudega tööealise inimese toetus puude raskusastmest, vaid määratakse lisakulude alusel suuruses 260 840 krooni.

Tööealise inimese puudest tulenev lisakulu on puudest tingitud takistuste vähendamiseks vähemalt kord kuus tehtavad kulutused ravimitele, transpordile, abivahendite korrashoiule, majapidamisele, kommunikatsioonivahendite kasutamisele, riietusele ja jalatsitele, mida ei finantseerita ravikindlustuse ja riigieelarve muudest vahenditest.

Puudega vanaduspensioniealise inimese toetust saavad vanaduspensionii ikka jõudnud puudega inimesed. Keskmise puude korral 200 krooni, raske puude korral 420 krooni ja sügava puude korral 640 krooni kuus.

Lapsevanem, kellel ei ole võimalik puudega lapse hooldamise tõttu töötada, saab igakuist **hooldajatoetust** 240-400 krooni vastavalt hooldatava puude raskusastmele ja vanusele. Alates 01.03.2009 hakkavad seda maksa omavalitsused.

Puudega täiskasvanu hooldaja määrab puudega inimese elukohajärgne kohalik omavalitsus. Vajadusel makstakse hooldajale hooldajatoetust, mille suuruse ja maksmise korra on kehtestanud kohalik omavalitsus.

Ühele puuetega abikaasadest või last üksi kasvatavale puudega inimesele makstakse kuni lapse 16 aastaseks saamiseni **puudega vanema toetust** 300 krooni lapse kohta kuus. Kui laps õpib põhikoolis, gümnaasiumis või kutseõppeasutuses, makstakse toetust 19 eluaastani.

Rehabilitatsioonitoetust saavad taotleda 16-65.aastased puudega inimesed ning seda makstakse tegelike rehabilitatsioonikulude osaliseks hüvitamiseks kuni 800 krooni aastas.

Õppetoetust 100-400 krooni kuus saavad 10.-12. klassis, kutse- või kõrgkoolis õppivad puudega noored vastavalt puude

tõttu tekkinud tegelikele lisakulutustele. Seda toetust ei maksta juuli- ja augustikuu eest.

Tööalase täiendamise korral on puudega inimesel võimalik taotleda **täiendkoolitustoetust** kuni 9600 krooni kolme kalendriaasta jooksul.

Töötavatele puuetega inimestele makstakse puudest tulenevate ja töötamisega seotud kulutuste olemasolul **töötamistoetust** kuni 4000 krooni kolme kalendriaasta kohta.
Puude raskusaste ja puudest tulenevad lisakulud tuvastatakse kestvusega 6 kuud, 1 aasta, 2 aastat, 3 aastat. Lapsele määratakse puude raskusaste mitte kauemaks kui 16-aastaseks saamiseni. Tööealisele puudega inimesele määratakse puude raskusaste mitte kauemaks kui vanaduspensionii eani. Kestvuse alguskuupäev (puude raskusastme ja puudest tulenevate lisakulude tuvastamise päev) on esmakordsel taotlemisel taotluse esitamise päev ja korduvekspertiisi puhul eelmise puude raskusastme ja lisakulude tuvastamise ekspertiisiga määratud puude raskusastme ja lisakulude kestvuse viimane päev. Kui puude raskusastme tuvastamise ajal on isikul kehtiv töövõime kaotuse protsent, tuvastatakse isiku puude raskusaste püsiva töövõimetuse kestvuse lõpuni, kuid mitte kauemaks kui kolmeks aastaks.

Puude ekspertiisi teeb Sotsiaalkindlustusamet, kaasates ekspertaste.

Lisaks sotsiaaltoetustele kompenseerib riik puuetega inimestele **töövõimetuspensionii** kaudu töövõime kaotuse tõttu saamata jäänud töötasu. Selleks määratakse inimesele töövõime kaotuse protsent. Töövõime kaotuse määramisel on otsustavaks inimese terviseseisund ning osaline või täielik võimetus töötada ja endale elatist teenida. Töövõimetuspensionile annab õiguse töövõime kaotus 40-100%. Pensionii suurus sõltub inimese tööstaapist ja töövõime kaotuse protsendist.

Puudega inimesega peredel on õigus kõigi teistega võrdsetel alustel taotleda **toimetulekutoetust**. Seda juhul, kui pere sissetulek pärast eluasemekulude tasumist jääb allapoole toimetulekupiiri, mis hetkel on 1000 krooni esimese pereliikme kohta ja 800 krooni iga järgneva pereliikme kohta. Puudega inimeste sotsiaaltoetusi, välja arvatud hooldajatoetus ja puudega vanema toetus, toimetulekutoetuse määramisel pere sissetulekute hulka ei arvata. Riiklikule vanaduspensionile on õigus puudega inimestel samadel alustel kui teistel. Neil peab olema vähemalt 15-aastane pensionistaap. Kui puudega inimene pole 15 aastat töötanud, on tal õigus rahvapensionile.

Meie vallas saab puudega lapsetoetust 5,puudega tööealise toetust 32,puudega vanaduspensioniealise toetust 57 ja hooldajatoetust 32 inimest.Vallas on kokku vanadus-ja töövõimekaotusepensionii saajaid 382.

Liia Rull sotsiaalnõunik

TANTSURAHVAS TEGUTSEB

Emmastes jagub tantsuhimulisi lapsi ja selle üle on tõeliselt hea meel. Koolis käivad tantsutundides I-II, III-IV ja V klasside segarühmad, tubli on ka VI-VIII klasside tüdrukuterühm. Maakondlikule Koolitantsu võistlusele minekuks harjutasid oma tantsukavasid V ja VI klasside noored, kes käisid selleks proovides igal vabal hetkel.

Kolm koolitüdrukut aitavad välja ka Emmaste naisraहतantsurühma, kus tänu neile on nüüd kokku 12 tantsijat. Naisrühm pole veel kaotanud lootust osaleda suvel toimuval laulu-ja tantsupeol Tallinnas ja selle nimel tehakse kõvasti tööd. Esimene ülevaatus on juba toimunud ja seal oldi pea samaväärsed teiste saarel tegutsevate rühmadega. Kultuurkapitali Hiiumaa ekspertgrupi, vallavalitsuse, tantsujuhi vanade varude ja oma isiklike rahakottide baasil on juba olemas või kohe valmimas nii treening- kui esinemisriietus.

MEIE TUBLIMAD ÕPILASED MAAKONDLIKEL OLÜMPIAADIDEL JA ÕPILASVÕISTLUSTEL

Iga-aastane maakondlike olümpiaadide ja õpilasvõistluste ralli avapauk anti juba eelmise aasta viimastel kuudel. Kuigi Emmaste kooli õpilaste arv on varasemate aastatega võrreldes tunduvalt vähenenud, jätkub nüüdki veel tublisid õpilasi ja ettevõtlikke juhendajaid, kes ei pea paljuks õpikuteadmistele lisa ammutamiseks oma vaba aega ohverdada ja tõestavad, et oleme jätkuvalt teistele Hiiumaa koolidele võrdväärsed võistluskaaslased.

Meie kooli kolm võistkonda osalesid detsembris maakondlikul Nuputa võistlusel, kus 7. klassi võistkond, koosseisus **Tauno Küttim, Mari-Liis Rand ja Eimar Tärk** (juhendaja **Margus Sõmer**), saavutas II koha. 5.-6. klassi võistkonnad (juhendajad **Ivi Teller** ja **Margus Sõmer**) jäid IV ja VII kohale.

8.-9. klasside maakondlikul kirjandite võistlusel arvati 8. klassi õpilase **Alvar Nursi** kirjatöö III koha vääriliseks. Lisaks märgiti eripreemiaga poetess Ave Alavainu poolt **Alvar Nursi** ja **Tambet Kikase** kirjandid. Mõlemaid juhendas eesti keele õpetaja **Velli Barinov**.

10. jaanuaril kohtusid Hiiumaa loodushuvilised õpilased Kärdlas bioloogia olümpiaadil. Ka siit ei jäänud auväärsed kohad tulemata. 7. klasside arvestuses sai III koha **Gisela Kastein**, 8. klasside arvestuses said I koha **Merike Mets**, III koha **Kersti Rand** ja V koha **Inessa Dmitrovski**. Kõiki neid juhendas meie tubli bioloogia õpetaja **Anne-Marii Nurs**.

Kõige värskemad olümpiaadivõidud pärinevad jaanuari viimasest päevast, kui Kärdla Ühisgümnaasiumis võisteldi matemaatika alastes teadmistes. **Annaliisa Post** 5. klassist saavutas I koha, tema juhendajaks oli **Ivi Teller**. 8. klassi õpilane **Kersti Rand** sai II koha ja 7. klassist **Gisela Kastein** jäi VI kohale. Neid juhendas **Margus Sõmer**.

Lisaks olümpiaadidele võtsid Hiiumaa noored 29. jaanuaril mõõtu HUPS-i korraldatud ettevõtlusmängus. Meie kooli 9. klassi võistkond, kuhu kuulusid **Ivor-Anton Vahtra, Rainer Kraav** ja **Luis Stranberg**, tulid koju auväärse III kohaga.

Täname kõiki tublisid õpilasi, nende juhendajaid ja koduseid suure töö ja vaeva eest.

Emmaste Põhikooli nimel, Merje Kikas - õppealajuhataja

Ja üks kõik lasterühmadki rühmad soovi ennast samuti esinemistega proovile panna ning teistele näidata, mida nad oskavad. Esinemiseks on oluline ühtlane riietus ja ilus on vaadata, kui juba treeningutel näeb rühm ühtne välja. Sellepärast on tantsuõpetaja Helgi Taelmal mure, et vaja oleks kokku koguda Emmaste koolile kuuluvad rahvariided ja treeningriided, mis on jäänud kooli lõpetanud või laulmisest-tantsimisest loobunud õpilaste kätte.

Siinkohal edastamegi **palve kõigile endistele lauljatele ja tantsijatele palun tooge enda kätte jäänud rahvariided ja treeningriided koolimajja hiljemalt 2. märtsiks**. Kui keegi teab veel nende riiete liikumisi mujale, palume samuti teada anda, sest iga riideese on vajalik ja paljud inimesed ei oska nende väärtust hinnata. Meie noored tantsijad aga oskavad ja vajavad neid.

Margit Kääramees kultuurinõunik